

międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej (Łomża – Żytomierz, 15.11.2023 r.). Łomża : MANS w Łomży, 2023. С. 265-275. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16200>

УДК 658.1.

А.О.ЗАГЛЯДА,
здобувачка вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет,
Миколаїв, Україна

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО ВИРОБНИЦТВА, ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОЇ ПРОДУКЦІЇ

Мінливі умови сьогодення визначають потребу в оптимізації поєднання економічної та соціальної складових за для підвищення конкурентоспроможності аграрного підприємства та забезпечення сталого розвитку економіки України. Приділяючи увагу економічним питанням, на жаль, більшість вітчизняних товаровиробників безпідставно без уваги залишають екологічну складову.

Останні роки у сільському господарстві відчувається дисбаланс між економічними та екологічними й соціальними складовими. Саме сільськогосподарська галузь створює всі необхідні поживні речовини для забезпечення життєдіяльності людини, забезпечує продуктами харчування населення України. Зауважимо, вони мають бути якісними, екологічно чистими, достатніми та доступними для споживачів [1].

Екологічна безпека та якість продукції, в сучасних умовах, від аграрних товаровиробників виступає основним фактором внутрішньої та зовнішньої конкурентоспроможності. У зв'язку з цим набуває особливої актуальності подальше проведення наукових досліджень щодо проблем раціонального та ефективного природокористування.

Потреби населення України, це забезпечення їх якісними продуктами харчування, але ситуація, що склалася свідчить зворотне, аграрний сектор економіки за рівнем виробництва та переробки сільськогосподарської продукції не може забезпечити якісним харчуванням населення країни. Причина - нестабільність сільського господарства як провідної галузі економіки [2].

Рівень споживання основних продуктів харчування населенням країни не відповідає раціональним нормативам за деякими з них. Не забезпечується норми споживання населення плодами, ягодами та виноградом, низькі норми споживання м'ясомолочних продуктів харчування. Навпаки, раціональні норми споживання перевищуються по хлібобулочних виробках, картоплі.

Це кількісні показники, але треба враховувати ще якість продуктів

харчування [3]. Якісна складова продуктів харчування залежить від стану навколишнього середовища, технології вирощування сільськогосподарських культур.

Господарі поля на практиці використовують переважно інтенсивну технологію вирощування культур. Інтенсивні способи землеробства призвели до порушення екологічної рівноваги в природі. Його наслідки очевидні: накопичення у ґрунті токсичних речовин, посилення ерозійних процесів [4]. Від цього, - незадовільна якість та безпека вирощеної продукції.

Деградація ґрунтів, зменшення вмісту гумусу, зниження їх родючості виникає внаслідок надмірного використання добрив. Застосування мінеральних добрив та пестицидів дає можливість значно підвищити врожайність, але маємо негативні екологічні наслідки.

Вони через рослини потрапляють в організм людини, забруднюють поверхневі та підземні води [5], до того ж знищують або пригнічують мікрофлору ґрунту. Вкрай важливим є перехід країни до виробництва екологічно чистої сільськогосподарської продукції.

Виробництво екологічно чистої продукції забезпечують конкурентні переваги, створюють імідж, як кожного підприємства, так і країни в цілому. Чинники, які стримують розвиток екологізації виробництва: по-перше, низький рівень доходів населення - ціна за екологічно чисту продукцію в кілька разів вища за поточний рівень цін; по-друге, тривалий період від переорієнтації виробництва до отримання результатів від його впровадження (рівень витрат); по-третє, недосконалий маркетинговий досвід реалізації екологічно чистої продукції [6], низка обізнаність споживачів, обмеженість товарного асортименту, невідпрацьовані канали збуту екопродукції; по-четверте, відсутність достатньої державної підтримки ведення екологічного сільського господарства.

Нині в Україні мотивація аграрних товаровиробників щодо підвищення рівня екологічності технологій виробництва продукції є слабкою. Причини - природоохоронні заходи впливатиме на собівартість продукції, зниження конкурентної переваги.

Економічна ситуація сьогодення вимагає підвищення якості продукції та зменшення витрат. Такі умови здійснити вкрай важко без державної підтримки. Держава має взяти на себе головну роль у регулюванні екологічних проблем. Для цього необхідно поєднати адміністративні та економічні важелі регулювання, шляхом встановлення обов'язкових для виконання норм і стандартів, розпоряджень і завдань. Вони будуть впливати на екологічні інтереси.

Підтримка та впровадження екологічних технологій вигідна, як виробникам, так і державі [7], оскільки їх використання певною мірою врегулює питання, пов'язані з проблемами захисту навколишнього середовища.

Таким чином, у сільському господарстві відбувається стримання виробництва екологічно безпечної продукції низкою чинників. Ситуація вимагає від держави поглиблення екологічного впливу на систему економічних

відносин, посилення конкурентної переваги окремого аграрного підприємства на внутрішньому та зовнішньому ринках. Аграрний сектор вимагає розробки екологічних нормативів, які дозволять обмежити забруднення навколишнього середовища, забезпечити конкурентні позиції аграрних підприємств на міжнародному ринку.

Список використаної літератури

1. Бацуровська І. В., Доценко Н. А., Курепін В. М. Інноваційні підходи підготовки інженера з харчових технологій // Світ дидактики: дидактика в сучасному світі : зб. матеріалів III міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 07-08 листопада 2023 р.). Київ : Людмила, 2024. С. 281-283. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17105>.

2. Іваненко В. С., Курепін В. М. Подолання кризових явищ у аграрній сфері за допомогою технології доповненої реальності // Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., присв. 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели (м. Полтава, 30 верес. 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. С. 224-226. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15512>.

3. Іваненко В. С., Курепін В. М. Наближення національного законодавства до міжнародних норм з питань безпеки праці // OSHAgro – 2023: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2023 р.). Київ : НУБіП України, 2023. С. 66-69. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15934>.

4. Курепін В. М., Курепін В. М. Функціонування агропідприємств Миколаївської області в умовах воєнного стану // Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції : матеріали X всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 25-27 жовтня 2023 року). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 80-83. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15754>.

5. Іваненко В. С. Захист навколишнього середовища як засіб збереження та побудови миру / наук. керівн. В. М. Курепін // Сталий розвиток міст : матеріали XVI Всеукраїнської студентської науково-технічної конференції : в 4-х ч. / Ч. 2., 21-22 квітня 2023 року. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. С. 634-638. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13799>.

6. Юрченко К. С., Курепін В. М. Європейська інтеграція аграрного сектору України в контексті розвитку інновацій // Сучасні підходи до вирощування, переробки і зберігання продукції рослинництва : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 21-22 березня 2024 р.). Миколаїв : МНАУ, 2024. С. 5-8. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17213>.

Дідняк А. В., Курепін В. М. Місцевий економічний розвиток та його еволюція // Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції : матеріали X всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 25-27 жовтня 2023 року). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 134-136. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15755>